

Міністерство освіти і науки України

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти
та управління закладом освіти

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота

___МОЖЛИВОСТІ КОНТАКТУ ДИТЯЧОГО САДИКА З БАТЬКАМИ

_____ **Косюч Вікторіч Сергіївна** _____

Студент(ка) IV-го курсу

Освітня програма: Дошкільна освіта

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Рівень вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена на засіданні кафедри

Протокол № _____ / 202_

Науковий керівник:

_____ **Ланці Вікторія** _____
(викладач)

Завідувач кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління
закладом освіти:

Біда Олена Анатоліївна
(доктор педагогічних наук, професор)

Робота захищена на оцінку _____, «__» _____ 202_ року

Протокол № _____ / 202_

Міністерство освіти і науки України

**Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління
закладом освіти**

Кваліфікаційна робота

__МОЖЛИВОСТІ КОНТАКТУ ДИТЯЧОГО САДИКА З БАТЬКАМИ__

Рівень вищої освіти: бакалавр

Виконавець: студент(ка) IV-го курсу

_____ **Косюч Вікторія Сергіївна** _____

освітня програма: Дошкільна освіта

спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Науковий керівник: _____ **Ланці Вікторія** _____

(викладач)

Рецензент: _____ **Гаврилюк Ілона Юліївна** _____

(викладач)

Берегове
2025

Ukrajna Oktatási és Tudományügyi Minisztériuma
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatási Intézményvezetés Tanszék

___ AZ ÓVODA ÉS A SZÜLŐK KÖZÖTTI KAPCSOLATTARTÁS
LEHETŐSÉGEI___
Szakdolgozat

Készítette: _____Koszücs Viktória_____

IV. évfolyamos óvodapedagógia

szakos hallgató

Témavezető: _____Lánczi Viktória _____

(főiskolai tanár)

Recenzens: _____Gávriljuk Ilona_____

(adjunktus)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ З РОДИНАМИ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	9
1.1. Зміст, принципи й завдання співпраці закладу дошкільної освіти з сім'єю вихованців	9
1.2. Традиційні форми роботи закладу дошкільної освіти з родиною вихованців.....	12
1.3. Сучасні методи роботи ЗДО з батьками вихованців	16
РОЗДІЛ II. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ СПІВПРАЦІ ЗДО З РОДИНОЮ У ВИХОВАННІ ДІТЕЙ	22
2.1. Методичні особливості використання сучасних методів співпраці закладу дошкільної освіти з родиною у вихованні дітей	22
2.2. Педагогічний досвід використання сучасних форм роботи ЗДО з батьками в умовах карантину	27
2.3. Методичні рекомендації щодо вдосконалення напрямків взаємодії закладів дошкільної освіти з сім'єю у вихованні дошкільників.....	28
РОЗДІЛ III. МАТЕРІАЛ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	31
3.1 Мета дослідження	31
3.2 Дослідницькі питання	31
3.3 Гіпотези.....	32
3.4 Місця досліджень.....	32
3.5 Методи дослідження	32
3.6 Результати	33
ВИСНОВКИ	37
РЕЗЮМЕ.....	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	43
ДОДАТКИ.....	43

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	6
I. AZ ÓVODAI INTÉZMÉNY ÉS A CSALÁDOK KÖLCSÖNHATÁSÁNAK ELMÉLETI ALAPJAI	8
1.1. A gyermek óvodai intézményének együttműködésének tartalma, elvei és feladatai a gyermekek családjával	8
1.2. A családokkal való hagyományos hagyományos óvodai munkaformák.....	11
1.3. Az óvodai intézmények modern munkamódszerei a gyermek szüleivel való együttműködésben.....	15
II. MODERN EGYÜTTMŰKÖDÉSI MÓDSZEREK MÓDSZERTANI ASPEKTUSAI AZ ÓVODA ÉS A CSALÁD KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS SORÁN A GYERMEKEK NEVELÉSÉBEN	21
2.1. A modern együttműködési módszerek módszertani sajátosságai az óvoda és a család közötti együttműködés során a gyermekek nevelésében.....	21
2.2. Az óvodai munka modern formáinak pedagógiai tapasztalata a szülőkkel való együttműködésben.....	26
2.3. Pedagógiai ajánlások a kis gyermeknevelési intézmények és a család közötti együttműködés javítására az óvodások nevelésében.....	27
III. A KUTATÁS ANYAGA ÉS MÓDSZEREI	30
3.1 A kutatás célja	30
3.2 Kutatási kérdések	30
3.3 Hipotézisek.....	31
3.4 A kutatás helyszínei	31
3.5 A kutatás módszerei	31
3.6 Eredmények.....	32
ÖSSZEFOGLALÁS	36
PE3IOME.....	39
HIVATKOZOTT IRODALOM.....	41
MELLÉKLETEK.....	42

BEVEZETÉS

A gyermek óvodai intézményének rendelkezései szerint az oktatási-nevelési folyamat résztvevői nemcsak a pedagógusok és a gyerekek, hanem a szülők is. A család az első és legfontosabb nevelési szociális intézmény. Éppen a családban szerzi meg a gyermek az első benyomásait a környezetről, a családban alakulnak ki az első értékelő elképzelések, az erkölcsi normák és értékek, a kulturális és higiénés szokások beültetése. Éppen a család felelős a gyermek személyiségének kialakításáért, és a legnagyobb lehetőséget biztosítja az óvodának a későbbi életben szükséges tudás, képességek és készségek elsajátításához.

A család a gyermek számára az első és jelentős közösség, amelyben a szocializációs folyamat zajlik, és a világnézet, az erkölcs, az emberség, a jóindulat, az igazság alapjai lerakódnak. A szülői szeretet érzelmi védelmet és pszichológiai kényelmet nyújt a gyerekeknek, életre szóló támaszt ad, míg a gyermek szeretete és határtalan bizalma a szülőkhöz különlegesen befolyásolhatóvá teszi azokra. Éppen a szülők fektetik le a gyermek fizikai, mentális, erkölcsi és intellektuális fejlődésének alapjait, biztosítva a védelmet a környezeti negatív hatások ellen.

Sajnos, a társadalom jelenlegi fejlődési szakaszában a szülők gyakran túlzottan gondoskodnak a gyerekek anyagi biztonságáról, miközben figyelmen kívül hagyják, hogy a személyiség fejlődéséhez a családi mikroklima pozitív volta és a morális-értékorientált kapcsolatok sokkal nagyobb hatással vannak. Ma már megállapítható, hogy a társadalomban bekövetkező demográfiai, társadalmi és gazdasági változások nem kerülhettek el a modern családokat. Ez a társadalmi szegmens, több mint valaha, igényli a figyelmet és segítséget mind az államtól, mind az óvodai oktatási intézményektől. Mert csak kevés szülő képes a gyermek nevelését a megfelelő irányba terelni. Sok szülőnek szakemberek segítsége szükséges. Ebben a segítségnyújtásban az óvodai pedagógusok tevékenysége játszik kulcsfontosságú szerepet, amely hozzájárul a gyerekek sokoldalú fejlődéséhez és segíti a családot nevelésükben. Az óvodai oktatási intézmények, mint minden más társadalmi intézmény, segítőkészeknek kell lenniük, támogatniuk, irányítaniuk és szakmailag kiegészíteniük a gyermeknevelő családok nevelési tevékenységét.

Éppen ezért a modern óvodai oktatási intézményeknek nyitottá kell válniuk a szülők és a társadalom felé, nagyobb figyelmet kell fordítaniuk a szülők oktatására és támogatására, amit igazságosan az óvodában végzett nevelési munka egyik alapvető fontosságú tényezőjének tekintünk a kisgyermek sikeres fejlődése és nevelése szempontjából. Az óvodai nevelési intézményekkel való együttműködés az egyik legfontosabb tényező, amely

biztosítja a magas eredmények elérését az óvodai oktatási intézmények nevelőmunkájában. Az óvodai intézménynek ki kell egészítenie a család nevelőtevékenységét, támogatnia és motiválnia kell a gyermek fejlődését, megerősítenie a már meglévő képességeket, valamint részt kell vennie az új lehetőségek és hajlandóságok kibontakozásában a gyermekben. Ezek az óvodai intézmények alapvető munkaterületei, amelyek nem valósíthatók meg szoros együttműködés és a szülőkkel való modern munkamódszerek alkalmazása nélkül.

I. AZ ÓVODAI INTÉZMÉNY ÉS A CSALÁDOK KÖLCSÖNHATÁSÁNAK ELMÉLETI ALAPJAI

1.1. A gyermek óvodai intézményének együttműködésének tartalma, elvei és feladatai a gyermekek családjával

Az óvodai intézménybe járva a gyermek elsősorban képességeket szerez a társaival való együttműködésre, saját tevékenységének szervezésére, valamint értékei és viselkedése motivációjának további fejlesztésére. Az óvodai oktatás és nevelés hatékonysága azonban nagyban függ az óvodapedagógusok és a gyermekek szüleinek közötti kapcsolatoktól és munkaformáktól.

Különleges pszichológiai-pedagógiai és szociológiai kutatások tanulmányozása azt mutatja, hogy a mai családok számára szükség van szakemberek segítségére minden óvodáskorú gyermek nevelési szakaszában. Ezek közül az egyik prioritás a óvodapedagógusoknak tulajdonított, akik az óvodai intézményekben dolgoznak és állandó kapcsolatban állnak mind a gyermekekkel, mind szüleikkel (családokkal) (Bernáth-Révész, 2000).

O. Dolinnaya és O. Nyzkovska által végzett kutatások lehetővé tették az óvodai intézmény és a család közötti együttműködésben jelenlévő problémák azonosítását, beleértve az időhiányt, a passzivitást, valamint néha az óvodapedagógusok hajlandatlanságát a gyermekek szüleivel való együttműködésre.

L. Pozdniak és N. Lyashenko kutatási eredményei szerint az óvodai intézmény hatékony együttműködésének feltételei: célorientáltság, rendszeresség; tervszerűség; differenciált megközelítés figyelembe véve minden család sajátosságait; barátságosság, nyitottság.

Ma egyre inkább elismerik azt az elképzelést, hogy az óvodai oktatási és nevelési folyamatok gazdagításának alapját az intézmény mindenféle befolyásra való nyitottsága képezi. A "nyitottság" kifejezés prioritásként az óvodások szüleinek szentelt figyelemre utal, ahol kiterjesztik a hagyományos kapcsolatok határait az óvodai intézmény és a család között, az együttműködés és a nevelő hatások kölcsönös áthatolása elvére építve (Bujdosóné, 2015).

Ennek a együttműködésnek az előnyösségét az is meghatározza, hogy a család és az óvoda egymással összefüggő formában van, amely biztosítja a nevelő hatások folyamatosságát. Ennek bevezetése elősegíti a gyerekek fejlődésével és viselkedésével

kapcsolatos követelmények egységes megvalósításának kedvező feltételeit. Ugyanis mind az óvodai intézmény, mind a család érzi szükségét az együttműködésnek.

N. Lysenko azt állítja: "A modern óvodai intézmény és a család közötti együttműködés alapját a partnerség képezi. Ennek bevezetésének kezdeményezői az óvodapedagógusoknak kell lenniük, mivel ők hivatásszerűen fel vannak készítve az oktatási munkára, és ezért megértik, hogy annak sikere a gyerekek nevelésében való összehangoltságtól és folytonosságtól függ. Ebben a folyamatban mindkét félnek értenie kell a célzott hatás szükségességét a gyerekre, és egymásban megbízniük kell" (Bujdosóné,2015).

Nyilvánvaló, hogy a partnerség kezdeményezőinek az óvodai pedagógusoknak kell lenniük, mivel nekik van a megfelelő szakmai felkészültségük, tudásuk és gyakorlati képességeik a kisgyermek személyiségfejlődésének támogatásához, azokból a feladatokból kiindulva, amelyeket ezek az intézmények állítanak a kormányzati szinten, valamint figyelembe véve a gyermekek életkorának és egyéni jellemzőinek sajátosságait. Az együttműködés hatékonyságának növelése érdekében azonban szükség van a partnerség lényegének, felépítésének és különböző bevezetési formáinak ismeretére (Kollár-Szabó,2004).

I. Nestayko véleménye szerint az óvodai intézmény és a gyermek szülei közötti partnerség olyan folyamat, amely a partnerek egyenlőségén, tiszteletteljes kapcsolatán, az együttműködő felek kölcsönös megértésén alapul, figyelembe véve egymás egyéni lehetőségeit. A közös munka nem csak kölcsönös cselekvést, hanem kölcsönös megértést, bizalmat, egymás megismerését és befolyását is magában foglal. M. Mashovets véleménye szerint a pedagógus és a család közötti együttműködés elősegíti a célkitűzések elérését, amelyeket az óvodai intézmény elé tűznek (gyakorlati ösztönzés), jelentős hozzájárulást tesz a gyermek nevelésének egységes folyamatához a családi és oktatási környezetben (pedagógiai ösztönzés); a szülők részvétele egyfajta kulturális interakció formája is, ami különösen fontos a többkulturális térben (szociális ösztönzés) **(Bakonyi,é.n.)**.

A kutatók véleményével egyetértve azzal kapcsolatban, hogy érdemes egyetlen nevelési környezetet kialakítani a célkitűzések elérésének hatékony eszközeként, amelyeket az óvodai intézmények és a család ma a kisgyermeknevelésben felállítanak, úgy véljük, hogy ezt a pedagógusok és a szülők együttműködése fogja elősegíteni olyan alapelvek alapján, mint például:

-az együttműködés elve - az oktatási célok és feladatok, az álláspontok és felelőségek megfelelő elosztása; minden résztvevő tiszta képe és szerepe és hozzájárulása a közös ügghöz;

- **humanizmus elve** - a másik méltóságának elismerése, a másik véleményének tolerálása, a résztvevők figyelmes bánása egymással; a pedagógus képessége, hogy ne csak tanítsa a szülőket, hanem tőlük is tanuljon;
- **nyitottság elve** - a pedagógus nyitottsága a család felé, a deklarált értékek átalakítása az összes felnőtt tapasztalatává, akik részt vesznek a közös pedagógiai környezetben; a pedagógus kész a szülői kezdeményezés pozitív fogadására és arra, hogy ösztönözze őket a kreativitás kifejezésére;
- **egyéni megközelítés elve** minden családdal szemben, amely magában foglalja a szülők általános és pedagógiai kultúrájának, családi hagyományainak, a családi összetételnek, a szülő-gyermek kapcsolatok különlegességeinek stb. figyelembe vételét;
- **a szülők és az óvodai intézmények együttműködésének formái és módszereinek célszerűségének elve** - a formák és módszerek kiválasztása elsősorban a kulturális, szociális-gazdasági, szociálpszichológiai feltételek, a szülők értékorientációinak, az óvodai intézmény lehetőségeinek figyelembevételével, másodsorban pedig a párbeszeden alapuló kommunikációt preferálva, az emberi kapcsolatokra összpontosítva, a kölcsönös megértést és együttérzést elősegítve (Maksymenko,2004).

Az óvodai nevelésben a családokkal való együttműködés fő elveit elméletben és gyakorlatban is elismerték: kölcsönös tisztelet, bizalom, áthatolás, kölcsönös megértés, partnerség és a szerep és felelősség tisztának és világosnak való tudása, szeretet a gyermek iránt, elfogadás és tisztelet az egyénként, a problémáinak megértése (Bujdosóné -Papp ,2015).

Az O. Zverevoi (2011) nézetei szerint az óvodai intézmények és a szülők közötti együttműködés célja nem az, hogy tudományos ismereteket adjanak át nekik, hanem hogy "pedagógiai kompetenciát" és "pedagógiai reflexiót" alakítsanak ki bennük, vagy hogy korrigálják nevelési álláspontjukat, ami segíti a felnőtteket a gyermekük jobb megértésében, és biztosítja a megfelelő kommunikáció és közös tevékenység szervezését vele. A "pedagógiai kompetencia" ebben az esetben azt jelenti, hogy képesek megérteni a gyerekek szükségleteit és lehetőségeket biztosítani azok kielégítésére, boldoggá tenni a gyermeküket, és látni, valamint használni a nevelési erőforrásokat a gyermek fejlődésének perspektívájából. Ami a "pedagógiai reflexiót" illeti, az azt jelenti, hogy a szülők képesek elemző módon értékelni saját nevelési tevékenységüket, kritikusan megvizsgálni azt, megtalálni pedagógiai hibáik, a megszokott módszerek hatékonyságának okait, és választani azokat a nevelési módszereket a gyermekre, amelyek megfelelnek annak életkorának és egyéni sajátosságainak egy adott helyzetben (Bakonyi,é.n.).

Az óvodai oktatási intézményekben alkalmazott minden pedagógiai együttműködési forma (interakció) a szülők jogainak figyelembevételével kell, hogy történjen: meg kell fontolni a szülők saját véleményét, álláspontját, értékrendjét; tájékoztatni kell őket nemcsak a kötelezettségeikről, hanem a jogaikról is, amelyeket igénybe vehetnek; pozitívan kell hozzáállni a szülői kezdeményezésekhez és a kreativitáshoz.

Az óvodai nevelési intézményekkel való együttműködés fő célja a szülőkkel a kisgyermeknevelésben egy "család - óvoda" nevelési és oktatási környezet kialakítása, ahol minden résztvevő (gyermekek, szülők, nevelők) kényelmesen érezheti magát, érdeklődést mutat egymás iránt és az egymásnak szóló kölcsönös célok elérésére összpontosít. Ez a szülőkkel való együttműködési rendszer szükséges ahhoz is, hogy a szülők megfelelő képet alkothassanak gyermekükről, objektíven értékelhessék és meghatározhassák a gyermek sokoldalú fejlődésének optimális módjait. Ezért a modern óvodai intézményeknek nyitottnak kell lenniük a szülők számára, ami az egyik fontos tényezője a gyermekek sikeres fejlődésének és nevelésének (Pavelkiv ,2013).

Ma az oktatási intézmények és a szülők közötti felvilágosító munka és eredményes együttműködés az óvodai oktatás vezető feladatának egyike. Az óvodai intézmény vezetése és a pedagógusok együttesen szükségesnek tartják, hogy tisztázzák a szülők kivételes szerepét a gyermek személyiségének kialakításában, az otthoni nevelés és az óvodai folyamat egységének fontosságát.

Ezért az óvodai oktatási intézményeknek konzultatív és felvilágosító központként kell működniük a pedagógiai kérdésekben az oktatás és a nevelés terén. Az oktatás jelenlegi reformfolyamata során az egyik fő feladat az óvoda és a család közötti akadályok lebontása, valamint a kapcsolatok ezek közötti intézmények közötti folyamatának folytatása, mivel a szülők és a nevelők közötti kölcsönös megértés és szoros együttműködés segít jobban megérteni a kisgyermeket, figyelembe venni vágyait, érdekeit és szükségleteit **(Bakonyi, é.n.)**.

1.2. A családokkal való hagyományos hagyományos óvodai munkaformák

Ma már széles körben elterjedtek az óvodai intézmények különböző munkaformái a családokkal, amelyek alatt a szülők és az óvónők közös tevékenységének és

kommunikációjának módjait értjük. Az adott munkaforma bevezetésének fő célja a gyerekek, a szülők és a pedagógusok közötti bizalmas kapcsolatok kialakítása, az őket egy csapatba tömörítő, a problémáikat megosztani és közösen megoldani akarás kialakítása.

Az óvodai intézmény és a vásárlók közötti interakció hagyományos formái: egyéni, csoportos, kollektív.

Az egyéni munka legelterjedtebb formája az óvodai intézmény és a vásárlók közötti konzultáció és beszélgetés, amely lehetőséget nyújt a család pedagógiai álláspontjának objektív megértésére, megismerésére azoknak a körülményeknek, amelyek között a gyermek él, és diszkréten segít a családnak megérteni és kijavítani a hibákat, vagy határozott lépéseket tenni a család nevelési helyzetének javítása érdekében.

A csoportos munkához ajánlott olyan családokat egyesíteni, amelyek hasonló nevelési problémákkal küzdenek. Ezeknek a családoknak konkrét ajánlásokat, tanácsokat kell kidolgozni, amelyek segítenek helyzetüket javítani (megfelelő módszertani irodalom biztosítása, konkrét és megvalósítható cselekvési terv kidolgozása, tréningek, konzultációk, a legjobb gyakorlat megismertetése.). A tájékoztató és nevelőmunka, a beszélgetés és vita növelik a szülők bizalmát az óvónő iránt, az ő tanácsai, ajánlásai iránt, elősegítik a szülők és az óvónők partnerségi viszonyának kiépítését (Bujdosóné,2015).

A családtagokat be kell vonni a reggeli rendezvények, témához kapcsolódó kiállítások-konzultációk, nyílt napok, nyílt foglalkozások, tapasztalatcsere konferenciák előkészítésébe és lebonyolításába is. A kérdések és válaszok naplóinak vezetése segít szoros kapcsolatot kialakítani az óvónő és a szülők között, időben segítséget nyújtva nekik a gyermeknevelés során felmerülő problémák megoldásában (**Bakonyi, é.n.**).

A kollektív munka fő formája az óvodai szülői értekezletek voltak és maradnak, amelyek lehetővé teszik a szülőknek, hogy megismerjék és megvitassák a gyermek nevelésével kapcsolatos különböző kérdéseket az összes szülő jelenlétében, és elősegítik a konstruktív kapcsolatok kialakítását a vásárlókkal.

Az összes említett munkaforma a családtagokkal, a családtagok és a pedagógusok közötti munka, arra hivatott, hogy aktivizálja a szülők nevelési potenciálját, és növelje pedagógiai és pszichológiai kultúrájukat. Az óvodai munkát az óvodapedagógus irányítja és szervezi a vezető és a módszertansegítő óvodapedagógus segítségével.

Az eredményes óvodai és családi együttműködés szervezésének fő feltétele a gyermekek és családjuk környezetének megismerése. A munka a szülőkkel a családi környezet diagnosztizálásával kezdődik. A gyermek nevelési körülményeinek vizsgálatakor az óvodapedagógusnak figyelemmel kell lennie a családi anyagi, anyagi körülményeire, a

szülők oktatási szintjére, a család összetételére, a szülői nevelési álláspontra. A gyermek családi környezetének megismerése érdekében az óvodapedagógusnak a következő információkat kell megszereznie:

- a családtípus (teljes, nem teljes, újratervezett, ideiglenes);
- ki gondoskodik leggyakrabban a gyermekről;
- hány gyermek van a családban;
- a családban lévő gyerekek közötti viszonyok, életkor szerinti eloszlás;
- a lakás felszereltsége kulturális befolyásoló eszközökkel, például gyerekirodalom, számítógép, TV;
- a gyermek otthoni aktivitása (szabadidős tevékenységek, házimunka, jutalmak és büntetések);
- a családi pszichológiai légkör (káros szokások, jutalmak és büntetések);
- lakhatási körülmények (higiéniai feltételek) (Maksymenko, 2004).

Ezen információforrások lehetnek: az óvodába való belépéskor kitöltött űrlapok, a szülők kérdőívei, beszélgetések a gyermekkel, egyéni beszélgetések a szülőkkel, megfigyelések a szülők viselkedéséről a gyerekekkel való kapcsolat során, valamint a gyermekkel való kommunikáció módja, a szülők által javasolt kapcsolatfelvételi formák (értekezletek, nyílt órák, egyéni beszélgetések), megfigyelések a gyerekek játékaikról (a szülők viselkedése, élményei tükröződnek bennük), a gyermek megjelenése (személyes tisztaság, higiénia) (Kollár-Szabó, 2004).

A gyermek és családi környezetének megismerése alapján összeállítható egy jellemző, amely elősegíti a gyermek fejlődését lassító vagy torzító tényezők korai azonosítását és ezekre való korrekciós-integratív beavatkozásokat tesz lehetővé. A gyermek és családi környezet megismerése egyidejűleg történik a pedagógusok nevelési befolyásolásával. A gyűjtött információ lehetővé teszi az óvodapedagógusok számára, hogy egyetlen nevelési környezetet hozzanak létre, amely pozitívan befolyásolja a kisgyermek fejlődését. Megfelelő megközelítés és a szülők érdeklődése esetén az óvodapedagógus megpróbálhatja összekapcsolni a ház és az óvodai nevelési befolyást. A gyermek nevelési környezetének létrehozásakor a pedagógusnak számos teendője van. Először is, meg kell győznie a szülőket az intézmény és az otthoni nevelési együttműködés szükségességéről annak érdekében, hogy kielégítsék a gyerekek oktatási igényeit a következő módon:

- általános összejövetelek az óvodavezetővel,
- találkozók pszichológussal, gyermekorvossal, logopédussal és más szakemberekkel,
- csoportos szülői összejövetelek az óvodapedagógussal,

- nyílt napok,
- pszichológiai-pedagógiai irodalom biztosítása,
- egyéni konzultációk a szülőkkel az óvodapedagógussal (pszichológussal).

A következő lépés az óvodapedagógusnak az, hogy eldöntse, mely szülőkkel kell különleges együttműködést kialakítani, vagy valamilyen módon hatni rájuk. Egy idő után az óvodapedagógus tervezi az együttműködést, meghatározva a témákat, az együttműködés időpontját és formáját, figyelembe véve a szülők igényeit és várakozásait. Az utolsó lépés az elképzelt munkaformák megvalósítása **(Bakonyi, é.n.)**.

Fontos, hogy tartsák be az időkereteket és kövessék a szándékok végrehajtásának következetességét. Ekkor érzik meg a szülők, hogy az óvodapedagógus komolyan veszi ezt a feladatot, ami bizalmat vált ki belőlük. Az óvodapedagógusnak bemutatnia kell a szülőknek javaslatait és elvárásait az óvodai nevelési munkában való részvételüket illetően.

Az összeföveteleken ösztönözni kell a szülők aktív részvételét az óvodai intézmény életében, mint partnerségi megoldások a programozott feladatok végrehajtásában. Az óvodapedagógus reményeit az alábbiak szerint fejezheti ki: aktív részvétel az általános, csoportos összeföveteleken és más, a szülők által javasolt formákban, információcsere a gyermekről a szülők és az óvodapedagógus között, a gyermek viselkedésének megnyilvánulásai és változásai.

A szülőkkel való kapcsolatok hatékonyabbak lesznek, ha bizalomra, nyitottságra, őszinteségre, empátiára, szubjektív értékelésre és változási hajlandóságra épülnek. Az egyéni kapcsolatok kialakítása az óvodapedagógusok és a gyermekek szüleinek között elősegíti az óvodapedagógusok általános elfogadását, bizalmát és tiszteletét. Az óvodapedagógusoknak való egyéni kapcsolatok kialakítása a gyermekek szüleivel elősegíti egy kedvező érzelmi légkör kialakítását és megerősítését, amely támogatja a partnerségi együttműködésüket (Bujdosóné,2015).

A pedagógiai tevékenység sajátosságai bizonyos elvárásokat támasztanak az óvodai pedagógusokkal szemben, akik a gyermek és családjának partnerségi együttműködését segítik elő. Ennek az együttműködésnek a jellemzői a következők: felismerés a család egyenjogúságáról az együttműködés folyamatában; megértés minden család és benne zajló társadalmi és pszichológiai folyamat iránt; a pedagógiai együttműködés fejlesztése, tiszteletteljes hozzáállás a családhoz és a gyermekekhez; a szülők bizalmának a gyermek fejlődésének megértése és támogatása tekintetében. Ezeknek a készségeknek a kialakítása az óvodapedagógusok szakmai kompetenciájának szerves részét képezi (Bernáth László-Révész György (2000)).

Ezért az óvodai intézmények hagyományos munkaformái a gyermek szüleivel irányulnak a figyelem felkeltésére az óvodai nevelés tartalmára. Az együttműködés fontos eleme a modern oktatási környezet kialakítása az óvodai intézményben, a szülők egyéni tanácsadásának megvalósítása a gyermekük személyes fejlődésével kapcsolatban; a szülők személyes eredményeinek bemutatása, az óvodapedagógusok és a szülők közös tevékenységének tervezése a gyermek nevelésének és fejlődésének előmozdítása érdekében.

1.3. Az óvodai intézmények modern munkamódszerei a gyermek szüleivel való együttműködésben

Az óvodai intézmények modern munkamódszerei a gyermek szüleivel való együttműködésben azt foglalják magukban, hogy a szülőknek joguk van tájékoztatást kapni a didaktikai és nevelési feladatokról, információt kapni a gyermekükről, tanácsot kapni a gyermek nevelésével és fejlődésével kapcsolatban, valamint kifejezni és átadni saját véleményüket az adott intézmény munkájával kapcsolatban, amelyet a pedagógiai felügyelet végzője irányít. Az innovatív munkaformák keresésében fontos figyelembe venni a szülők véleményének teljes jogát az óvodai munka irányvonalai tekintetében. Ezeknek a véleményeknek hasznosnak kell lenniük a gyermekek világismereti és értékbeli igényei szempontjából (Maksymenko,2004).

Az óvodai intézmények modern munkamódszereit (formáit) a szülőkkel való együttműködésben a következőkre lehet osztani:

- Információs-analitikai (kérdőívezés, szóbeli megkérdezés, "posta" doboz);
- Vizuális-informatív (szülői szolgáltatások, mini könyvtár, információs táblák, "Ablak - rövid hírek", újságok kiadása: "Csodás gyerekek élete" stb.);
- Kognitív (szülői fogadóórák, nem hagyományos szülői értekezletek, szóbeli naplók, kirándulások);
- Szabadidős (ünnepségek, közös szabadidős tevékenységek, akciók, szülők részvétele versenyeken, kiállításokon);

Ismeretes az is, hogy az egyik legígéretesebb innovatív együttműködési módszerek közé tartozik az alábbiakban felsoroltak:

- Egyéni (bevezető kérdőívek, előzetes látogatások a gyerekekkel az óvodába, beszélgetések, tanácsadás, a pedagógusok saját gyermekeikkel történő otthoni látogatások, telefonos kapcsolat, szülői internetes weboldal létrehozása);
- Vizuális-írásbeli (szülői sarok, tematikus táblák, paravánok, táblagépek, mozgatható mappák, hirdetőtábla, tájékoztató lapok, tematikus kiállítások, kérdőívezés, javasládák, egyéni

füzetek, informális levelek, családi újságok, pedagógiai könyvtár, meghívások, üdvözlések stb.);

- Csoportos (tanácsadás, gyakorlatok, fiatal szülők iskolája, érdeklődés szerinti körök, kérdések és válaszok estjei, találkozók érdekes emberekkel - tanárok, orvosok, pszichológusok, jogászok stb.);

- Kollektív (szülői konferenciák, tematikus kerekasztal megbeszélések, szülői bizottság ülései, nyílt napok, szülői tanácsadó csoport létrehozása, részvétel tematikus reggeliken, közös ünnepek, sportversenyek, hétvégi kikapcsolódások.) (Pavelkiv,2013)

Az új munkaformák az óvodai intézmény és a szülők közötti együttműködésben a hagyományos munkamódszerekre alapulnak, és velük párhuzamosan léteznek. A modern óvodai intézmények innovatív, interaktív együttműködési formákat alkalmaznak a szülőkkel, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy részt vegyenek gyermekeik oktatási, fejlődési és megismerési folyamatában. Az interaktív azt jelenti, hogy képesek kölcsönhatásba lépni vagy párbeszédbe keveredni valakivel vagy valamivel (például a számítógéppel) vagy valakivel (például egy személlyel) **(Bakonyi, é.n.)**.

Ezért az interaktív együttműködési formák először is dialógust jelentenek, amely során kölcsönhatás zajlik.

Álljunk meg részletesebben néhány olyan interaktív módszeren, amelyeket az óvodapedagógusok alkalmaznak a szülőkkel való munkában, ahogy azt N. Cherepanya ismertette.

Oktatási vita. Ez a módszer csoportos megbeszélésekből áll egy konkrét problémáról viszonylag kis szülői csoportokban (6-10 fő között). Az oktatási vita más típusú vitáktól különbözik abban, hogy az újdonsága csak azokra az emberekre vonatkozik, akik részt vesznek a vitában, vagyis az a megoldás, amelyet már megtaláltak a tudományban, azoknak kell megtalálniuk az oktatási folyamatban az adott hallgatóságban.

A gyakorlati pedagógusok a következő vitaformákat különböztetik meg:

- 1) kerekasztal - ennek a formának a jellemzője az, hogy a résztvevők teljes egyenlőség mellett cserélnek gondolatokat egymással;
- 2) szimposium - bármilyen probléma megvitatása, amely során a résztvevők felváltva előadásokat tartanak, majd válaszolnak a kérdésekre;
- 3) vita - előre elkészített érvelések és ellenérvek formájában történő vita, majd kérdések és kommentárok a résztvevőktől mindkét csapatból.

Fontos megjegyezni, hogy az oktatási vita módszere lehetővé teszi a szülők tapasztalatainak maximális kihasználását. Ennek oka az, hogy a csoportos vita során nem a

pedagógus beszél a szülőknek arról, mi a helyes, hanem ők maguk dolgoznak ki bizonyítékokat, elvek és megközelítések indoklását, maximálisan kihasználva saját személyes tapasztalataikat (Walker, J. M., Wilkins, A. S., Dallaire, J. R., et al. (2005)).

Case-study-konkrét gyakorlati helyzetek elemzése. Ez a módszer az ismeretek felhalmozásának módszerétől a tevékenységorientált, gyakorlati megközelítésre való áttérést jelenti. Ez az egyik legkísérletibb módszer a döntéshozatali és probléma megoldási készségek tanításában.

Ennek a módszernek a célja az, hogy megtanítsa a szülőket az információk elemzésére, azonosítsák a kulcsfontosságú problémákat, válasszanak alternatív megoldási utakat, értékeljék azokat, megtalálják az optimális megoldást, és megfogalmazzák a cselekvési programokat. A konkrét helyzetek elemzésekor különösen fontos az, hogy itt az egyéni munka kombinálódik a problémás helyzetekkel és a csoportos megbeszélésekkel, ahol minden csoporttag által előkészített javaslatokat vitatják meg. Ez lehetővé teszi a csoportmunka és a csapatmunka készségeinek fejlesztését, ami kibővíti a tipikus problémák megoldásának lehetőségeit. A csoportos megbeszélés, a problémák azonosítása, az alternatívák megtalálása, a cselekvési terv kiválasztása és végrehajtása után a szülők lehetőséget kapnak az elemzési és tervezési készségek fejlesztésére (**Bakonyi, é.n.**). „**Gyorsaság**” - ez egy kollektív intellektuális tevékenység módszere, amely lehetővé teszi egymás megértését, amikor a közös probléma személyes az egész csoport számára.

„**Visszafordított agytorna**” - ez a módszer eltér a „Gyorsaságtól” abban, hogy nemcsak az értékelő tevékenységet késlelteti, hanem a lehető legnagyobb kritikát kínálja, rámutatva minden hibára és gyenge pontra a folyamatban, rendszerben vagy ötletben. Ez biztosítja az ötlet előkészítését a hibák kijavítására vagy a probléma megoldására.

„**Fordított agytorna**” - ez a módszer eltér a „Agytornától” úgy, hogy nem a becslési tevékenységet halasztja, hanem a lehető legnagyobb kritikára összpontosít, rámutatva az összes hiányosságra és gyenge pontokra a folyamatban, a rendszerben vagy az ötletben. Ennek eredményeként előkészítésre kerül egy olyan ötlet, amely a hiányosságok vagy a probléma leküzdésére irányul (Pavelkiv,2013).

„**Jellemzők és definíciók listája**” - ez a lista olyan jellemzőket, tulajdonságokat és jellemzőket határoz meg az objektumokra, tevékenységekre vagy személyiségekre vonatkozóan, amelyeket javítani kell. Először az attribútumok vagy jellemzők (jelzők) kerülnek felajánlásra, majd mindegyiket külön-külön megvizsgálják, és meghatározzák, hogyan lehet javítani vagy erősíteni az adott jellemzőt. Például „Hogyan szeretné látni a

gyermekét az iskola kapujában?” A szülők felsorolják a jellemzőket vagy tulajdonságokat, majd közösen megállapítják, hogyan érhető el a cél.

„Asszociációk” - egy papírlapon egy jelkép rajzolódik, ami a problémát vagy annak lényegét szemlélteti (ami akadályozza a bizalom kialakulását a gyermekcsoportban vagy a pedagógus számára a mi csoportunkban). Ezután az asszociációk segítségével másik jelkép kerül bemutatásra, amíg meg nem érkezik a megfelelő megoldás ötlete.

„Kollektív jegyzetelés” - minden résztvevő egy jegyzetfüzetet vagy papírlapot kap, ahol megfogalmazza a problémát, és adnak információkat vagy ajánlásokat annak megoldásához. A szülők függetlenül egymástól megállapítják, mi a legfontosabb számukra az ajánlások közül, és ezt feljegyzik a jegyzetfüzetbe. Ezután a jegyzeteket átadják a pedagógusnak, aki összefoglalja azokat, és a csoport megbeszélést tart.

„Jegyzetelés papírlapokon” - a probléma megvitatása közben minden szülő jegyzetlapokat kap a jegyzeteléshez. A pedagógus megfogalmazza a problémát, és kéri, hogy mindenki javaslatokat tegyen. Minden javaslatot külön papírlapra írnak. A problémát egyértelműen meg kell fogalmazni. Például, „Hogyan lehet megnyugtatni a gyermeket, ha szomorú?” Minden szülő leírja a saját verzióját, majd az összes gondolatot megvitatják. Közben tilos a kritika.

„Heurisztikus kérdések” - ezek a hat kulcsfontosságú kérdés tartoznak: ki?, mi?, hol?, miért?, hogyan?, mikor? Ez a módszer alkalmas bármely eseményről elegendő információ gyűjtésére. Ezeket a kérdéseket össze is lehet kötni egymással, hogy új és érdekes nézőpontot kapjunk a problémára (Maksymenko,2004).

„Témás akciók” - ez egy interaktív forma a szülőkkel való munkához. Az akciók arra irányulnak, hogy a családokat bevonják az oktatás és nevelés problémáinak megoldásába, valamint a szülők szerepének és felelősségének növelésébe az állampolgári oktatás és a gyermeknevelés terén. Ezek az akciók lehetnek általánosak az egész intézményre vagy csoportokra is.

Az akciók célja a pedagógiai együttműködési rendszer kialakítása az óvodai oktatási intézmény és a családok között a gyermek személyiségfejlődésének érdekében, valamint ennek a együttműködésnek a különböző irányokban való megvalósítási technológiájának kidolgozása. Az akciók végrehajtása eredményeként kedvező környezet alakul ki a szülők és a pedagógusok közötti jobb támogatáshoz, pozitív kapcsolatok alakulnak ki a szülők és az intézmény között, és nő az igény a családi szabadidős tevékenységek szervezésére. A témás akciók végrehajtása során a családi nevelés következő feladatai kerülnek megoldásra: a

gyermek fizikai fejlődése, munka és hazafias nevelése, ökológiai kultúra kialakítása, felkészítés a családi életre és mások (Gerő,2015).

A tematikus akciók, mint interaktív forma a szülőkkel való együttműködésben, hozzájárulnak a kisgyermek és szülei különböző oktatási irányokban való elképzeléseinek kibővítéséhez, például segíthetnek az értékek kialakításában a szülőváros iránt, annak történetének, fő emlékműveinek iránt, hozzájárulhatnak a kisgyermek ismereteinek növeléséhez a szülőföldről, aktivizálhatják az óvoda és a család együttműködését a hazafias, erkölcsi, szellemi nevelés aktuális kérdéseinek megoldásában.

Tematikus akciók előkészítésének, létrehozásának és lebonyolításának algoritmusai:

1. Célok és feladatok meghatározása
2. Akcióterv készítése
3. Interaktív formák alkalmazása a szülőkkel való együttműködésben (tanácsadás, interaktív játékok, beszélgetések, kérdőívek, hagyományos szülői értekezletek, házi feladatok, versenyek)
4. Különböző módszerek alkalmazása a gyermekekkel
5. Közös rendezvények a szülőkkel és a gyerekekkel
6. Az akciók eredményeinek összegzése, a gyermekek és a szülők ösztönzése az akciók eredményeként (Bujdosóné,2015).

Az akciók témája előre meg van határozva a pedagógusok számára. Ezután kreatív keresés és nem hagyományos megoldások következnek. A pedagógusok aktív részvétele a témás akciók létrehozásában lehetőséget ad arra, hogy ők legyenek a fő tervezők és végrehajtók a cél eléréséhez vezető intézkedések során. Nem kötve mások kezdeményezéseivel, a pedagógusok meghatározzák a problémákat, javasolnak megoldásokat, és maguk és a gyerekek és szülei közreműködésével valósítják meg azokat, ezzel növelve kreatív és szakmai szintjüket.

Tehát a modern családi munka módszereinek alkalmazása az óvodában fontos szerepet játszik a kisgyermek személyiségfejlődésében. A pozitív eredmények elérése érdekében szükséges a különböző együttműködési formák kiválasztása, valamint az óvodai pedagógusok és a gyermekes családok összes tagjának aktív részvétele ezekben a tevékenységekben. A pedagógusoknak érdeklődést kell mutatniuk a szülők támogatása iránt a gyermeknevelés tartalmának és szervezetének elsajátításában, valamint a gyermeknevelési hatások ismeretében és alkalmazásában, pedagógiai ismeretekkel kell felvértezniük a szülőket, és pozitív kommunikációt és együttműködést kell kialakítaniuk az óvodai intézmény és a szülők között a gyermek érdekében (Gerő,2015).

II. MODERN EGYÜTTMŰKÖDÉSI MÓDSZEREK MÓDSZERTANI ASPEKTUSAI AZ ÓVODA ÉS A CSALÁD KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS SORÁN A GYERMEKEK NEVELÉSÉBEN

2.1. A modern együttműködési módszerek módszertani sajátosságai az óvoda és a család közötti együttműködés során a gyermekek nevelésében

Ahogy tudjuk, léteznek különböző formák, módszerek és technikák a szülőkkel való munkában. Pedagógiai tevékenységünk során, amikor együttműködési rendszert alakítunk ki a gyermekek családjával, fontos, hogy minden családot egyéni megközelítéssel kezeljünk. Az óvodába olyan gyerekek járnak, akik különböző családokból származnak, különböző kulturális és anyagi háttérrel, nevelési nézetekkel, személyes értékekkel és érdekekkel. Ezért az óvodai együttműködés kialakításának fő feladata az összes szülő egyesítése és figyelmük irányítása a gyermek jövőjéért való felelősség tudatos megértésére (Gerő,2015).

Az óvodások szüleivel való munkában fontos meghatározni a minőségi együttműködés mutatóit: kezdeményezőkészség, felelősségvállalás, a szülők hozzáállása a gyerekek és a felnőttek közös tevékenységéhez.

Az ilyen elemzés, melyben mennyiségi és minőségi mutatókat használunk, lehetővé teszi három szülői csoport különítését:

- Aktív szülők (akik örömmel vesznek részt az oktatási-nevelési folyamatban és értéket látnak a gyermekintézmény nevelőmunkájában).
- Végrehajtó szülők (akik részt vesznek a közös munkában (együttműködésben), ha jelentős motiváció áll fenn) (Kollár-Szabó, 2004).
- Megfigyelő szülők (akik passzív szerepet játszanak a közös munkában).

A szülők differenciált megközelítése mint az oktatási folyamat résztvevői segít általános képet alkotni az óvodai szülők csoportjairól:

1. Aktív résztvevők a nevelési folyamatban, akik érdeklődnek és aktívan részt vesznek gyermekeik életében és tevékenységeiben.
2. Érdeklődő résztvevők a nevelési folyamatban, de szakemberek segítségével szeretnék megoldani a gyerekek problémáit.
3. Közömbös résztvevők a nevelési folyamatban, akik azt vallják, hogy "engem is így neveltek".

A családok típusainak meghatározása lehetővé teszi az egyéni megközelítés alkalmazását a szülőkkel való közös tevékenységek során. Ezekben a helyzetekben a szülők nem nevelőként

vagy figyelőként vesznek részt az óvónők munkájában, hanem egyenrangú partnerek és szövetségeseik.

A pedagógiai gyakorlatban az óvodai szülőkkel való összehangolt nevelés érdekében leggyakrabban az alábbi modern módszereket alkalmazzák:

- Csoportos formákban való munka a szülőkkel: szülői értekezletek, nyílt foglalkozások, kerekasztal-beszélgetések, konferenciák, tematikus kiállítások;
- Egyéni formákban való munka a szülőkkel: gyermek látogatása otthon, mozgó mappák, beszélgetések, tanácsadás;
- Csoportos formákban való munka a szülőkkel: tanácsadások, gyakorlatok, segítségnyújtó klubok, ifjú szülők iskolája, érdeklődési körök, kérdések és válaszok estjei, érdekes emberekkel való találkozók, szülői bizottság ülései, felmérések, családi klub;
- Vizuális-írásbeli formákban való munka a szülőkkel: szülői sarok, tematikus kiállítások, hirdetőtábla, tájékoztató levelek, tematikus kiállítások, kérdőívek, ötletláda, egyéni füzetek.

Ahhoz, hogy modern egyéniséget neveljenek, a felnőtteknek nemcsak megfelelően kell nevelkedniük, hanem pedagógiai szempontból is fel kell készülniük. Ahogy a pszichológusok állítják, még a pedagógusok legsúlyosabb hibái sem hatnak olyan sorsdöntően a gyermek személyiségfejlődésére, mint a szülők helytelen viselkedése. Ezért a szülők nevelése elengedhetetlen mind a gyerekek sikeres nevelési folyamatához, mind egy harmonikus társadalom kialakításához (Gerő,2015).

A szülőkkel való munka prioritásainak tekintjük: a szülők pszichológiai és pedagógiai kompetenciáinak növelését a gyermek fejlődésének, az óvodások tanításának és nevelésének törvényszerűségeinek megértése érdekében, folyamatos ösztönzés a szülők részvételére a gyermek és a pedagógusok, valamint az óvodai közösség közös munkájában (Siegel- Bryson, 2024).

Az óvodával való együttműködés folyamatában érdemes olyan módszereket és formákat alkalmazni, amelyek segítik a szülőkben az otthoni nevelési folyamat elemzésére való képesség kialakítását, saját nevelési lehetőségeik objektív értékelését és a megszerzett pedagógiai ismeretek gyakorlati alkalmazását (Bakonyi, é.n.).

A szülők figyelmének felhívása az óvodások nevelési problémáira segít abban, hogy specifikus kérdéseket tegyenek fel a szülői értekezleteken; "házi feladatokat" a megfigyelésre; résztvett a szülőknek a csoportok, ünnepek, közösségi események, játékok, foglalkozások, kirándulások stb. munkájában; segítség a szerepjátékok és üzleti játékok szervezésében.

Vizuális és információs irányban a pedagógusok és szülők közös munkáját tartalmazza a következő létrehozásában:

- szülői sarok létrehozása;
- családi és csoportos albumelemek készítése, mint például a "Mi családunk barátságos";
- fotómontázsok készítése az "A csoport életéből";
- fotókiállítások rendezése a "Családi portfólió";

Pedagógiai tevékenység során azonosították a leginkább hatékony pedagógus-szülő együttműködési módszereket. Nevezzük meg és kommentáljuk ezeket (Walker és mtsai 2005).

1. Gyermeklátogatás a családnál: Ez a munkaforma segít kapcsolatot teremteni a gyermekkel, szüleivel, és megismerni a családi nevelés körülményeit. A pedagógusnak előre meg kell egyeztetnie a szülőkkel a megfelelő időpontot a látogatásra, valamint meg kell határoznia a látogatás célját.

2. Nyílt napok: Ez egy elterjedt munkaforma, amely lehetővé teszi a szülőknek, hogy megismerjék az óvodát, annak hagyományait, szabályait, az oktatási-nevelési tevékenység jellemzőit, és érdeklődést keltsenek és bevonják őket az óvodai munkába.

3. Tanácsadás: Általában tanácsadási rendszert alkotnak, amelyet egyéni vagy csoportos tanácsadások formájában tartanak (lehet több csoport szülőit is meghívni, ha hasonló kérdéseik vannak).

4. Szemináriumok, gyakorlati foglalkozások: A szülők, különösen a fiatalabbak, akiknek még nincs elegendő tapasztalatuk a gyermeknevelés terén, igénylik a gyakorlati nevelési készségeket. Ezért a szemináriumok és gyakorlati foglalkozások során nemcsak elmondják a tanulási és nevelési módszereket, hanem meg is mutatják azokat: hogyan kell könyvet olvasni, illusztrációkat megvizsgálni, elolvasottakat megvitatni, hogyan kell felkészíteni a gyermek kezét az írásra stb (Nevelés országos alapprogramja (2020)).

5. Szülői értekezletek: Ezek lehetnek csoportos vagy általános (az összes óvodás szülője számára). Az általános értekezleteket évente kétszer-háromszor szervezik. Ezek során megvitatják az új tanév feladatait, az oktatási munka eredményeit, a gyerekek fizikai nevelésének és nyári pihenésének kérdéseit stb. A csoportos értekezleteket három hónaponta egyszer tartják.

6. Kerekasztal: A probléma megvitatásában a szülők mellett részt vesznek a módszertan-pedagógus, pszichológus, csoportvezetők és más szakértők is. Az ülések témái lehetnek például: "A kíváncsiság fejlesztése óvodásoknál", "Beszédfejlődés", "A gyermek iskolába való felkészültsége" stb. A munkához hasznos módszerek: vita kérdések feltevése, pedagógiai helyzetek elemzése, szakértői beszámoló az adott problémáról, szülői tapasztalatok megosztása, szakértők válaszai a kérdéseikre (Miller és mtsai,2006).

7. Vita: A probléma megvitatása élénken és érdekfeszítően zajlik, ha ilyen módszereket alkalmaznak: vitás kérdések felvetése, a gyerekek tesztelésének eredményeinek ismertetése a szülőkkel, szakértők bevonása, pedagógiai helyzetek elemzése. A vitát talk show formájában is le lehet vezetni, amikor egy része a résztvevőknek egy álláspontot képvisel, a másik része pedig ellentéteset.

8. Szóbeli újságok: Az újság 3-6 oldalból áll, 5-10 perces időtartamban. Így az esemény időtartama körülbelül 40 perc, és viszonylag rövid idő alatt a szülők egy jelentős mennyiségű információt kapnak. Minden oldal egy szóbeli bejelentés, amelyet didaktikus segédanyagokkal, hang- és videofelvételekkel, kiállításokkal (termékek, rajzok, könyvek) lehet illusztrálni. A szülők előzetesen irodalmat kapnak a probléma megismeréséhez, gyakorlati feladatokat, és megvitatandó kérdéseket. Ez a munkaforma rendszeresen végrehajtható meghatározott rovatokkal. Például: "Szakértői tanácsok", "Érdekes tudnivalók", "Amit a gyerekek mondanak".

9. Információs anyagok terjesztése: A nevelők készítenek emlékeztetőket, táblákat, fotókiállításokat stb. Például, kártyákat oszthatnak szét a gyerekek kognitív fejlődésének mutatóival életkor szerinti csoportokban, vagy vizuális anyagot kínálhatnak játékokhoz és gyakorlatokhoz, amelyek a memória, figyelem, képzelet és gondolkodás kialakítására irányulnak.

10. „Szülői levél és „Bizalmi telefon”: Ezek a modern kommunikációs formák lehetővé teszik bármely családtag számára, hogy rövid üzenetben kifejezze aggályait a gyermek nevelési módszereivel kapcsolatban, vagy segítséget kérjen egy adott szakértőtől. A „Bizalmi telefon” lehetővé teszi a szülők számára, hogy névtelenül feltárják fontos kérdéseiket, vagy figyelmeztessék a nevelőket a gyerekek szokatlan viselkedési megnyilvánulásaira (Nevelés országos alapprogramja (2020)).

11. Pedagógiai konferencia: Az esemény előkészítése során egy előkészítő szakasz keretében a szülőknek egy adott témával kapcsolatos feladatot adnak. A felkészített feladatot különböző szempontokból megvitatják. Két héttel a találkozó előtt a szülőknek anyagokat kínálnak egy adott témával kapcsolatban, a nevelők pedig kérnek egy megjegyzést, felvilágosítják a téma lényegét, és kérdéseket tesznek fel a megbeszéléshez. Például, egy második óvodai csoportban a találkozó lehet az „3 éves korszak krízise” témájával foglalkozó. A szülőknek lehetőségük van kommentálni néhány idézetet a klasszikusoktól: hogyan értelmezik ezt az idézetet, majd a szülők és a pedagógusok tanácsokat adnak a problémára, és megosztják, hogyan oldják meg azt. A legjobb tanácsokat gyűjteményekbe vagy albumokba rendezik, mint például a „Pedagógiai kincsesláda: szülőknek a pedagógusoktól”, „Pedagógiai kincsesláda: pedagógusoknak a szülőktől” (Gerő,2015).

12. Tréning: Azoknak a szülőknek, akik meg akarják változtatni a kapcsolatukat saját gyermekükkel, a szülői tréning egy aktív munkaforma. Mindkét szülőnek részt kell vennie benne. A tréning hatékonysága érdekében 5-8 foglalkozást kell tartalmaznia. Általában pszichológus tartja, aki lehetőséget ad a szülőknek, hogy ideiglenesen újra gyerekeknek érezzék magukat, újra átéljék gyermekkori élményeiket. A tréning feladatok lehetnek például: „Gyereki grimaszok”, „Kedvenc

játékom", "Mesés alakom", "Gyermekkori emlékek". A szülői tréningeket válaszok formájában is lehet előkészíteni pedagógiai problémákra. Egy kérdésre két különböző család válaszol, akik különböző véleményeket képviselhetnek. A szakértők meghatározzák, melyik család volt a legközelebb az igazsághoz a válaszaikban.

13. Játékos modellezés: Ez a forma a családi nevelés problémás helyzetekben való szerepjátékban, a szülők és a gyerekek közötti játékos interakcióban, a szülői viselkedés modellezésében, a családi nevelés tapasztalatainak megosztásában stb. áll. Az ilyen formák pozitív aspektusa az, hogy elősegítik a nem hivatalos kapcsolatok kialakítását a szülőkkel, kizárják a kész nézőpont rákényszerítését, és saját kiutakat keres.

Család és óvodai intézmény együttműködése hosszú és aprólékos folyamat, amely türelmet, kreativitást és kölcsönös megértést igényel mind a pedagógusoktól, mind a szülőktől. Az új együttműködési formákban a partnerség és a párbeszéd elvei valósulnak meg. A különféle interaktív formák lehetővé teszik a pedagógusok számára, hogy javítsák a kapcsolatokat a családokkal, fejlesszék a szülők pedagógiai kultúráját, és kibővítsék a gyerekek képességeit különböző oktatási területeken.

*A fő cél az óvodai intézmény és a családok közötti bizalmi kapcsolatok kiépítése, amelyek aktív együttműködésen, kölcsönös megértésen, bizalmon és tolerancián alapulnak. Ilyen körülmények között a szülők érzik a saját fontosságukat és szerepük fontosságát gyermekük alkalmazkodásában és fejlődésében. Kialakul az érzés, hogy a gyermekük teljes életet él, egészséges kortársaival együtt **(Bakonyi, é.n.)**.*

Így tehát a szülőkkel való munka során a legfontosabbnak azt tartjuk, hogy egy olyan csapatot alakítsunk ki, amely minden erőfeszítését az egyes gyerekek egyéni igényeinek kielégítésére összpontosítja. Ebben a csapatban a szülőknek döntő szerep jut. Az oktatási intézmény és a család partnersége lehetővé teszi a kisgyermek hatékony bevonását az oktatási folyamatba és az óvodai környezet fejlesztésébe, hozzájárulva minden egyes gyermek harmonikus és sokoldalú személyes fejlődéséhez, szocializációjához és felkészítéséhez az önálló életre. A partnerség akkor lehetséges, ha közös az érdek és a nézőpont a pedagógusok és a szülők között az oktatási folyamatban; megfelelő utakat választanak a cél eléréséhez; egységes információs tér van a gyermek fizikai fejlődése és egészségének megerősítése terén; és egységes nevelési környezet jön létre az oktatási intézmény és a szülők között (Bujdosóné, 2015).

2.2. Az óvodai munka modern formáinak pedagógiai tapasztalata a szülőkkel való együttműködésben

Az óvoda vezetőjének és minden dolgozójának feladata, hogy szoros együttműködést alakítson ki a szülőkkel a gyermekoktatási intézmény weboldalán, Skype-hívásokon, közösségi

médián, valamint szülői csoportokban a Viberen, WhatsAppon, Telegramon keresztül annak érdekében, hogy segítséget nyújtsanak a szülőknek a gyerekek nevelésében.

A kommunikációs eszközök a lehetnek:

- Email: Ez az internet szolgáltatások egyike, amely üzenetek továbbítását teszi lehetővé, legyen az szöveges formátumban vagy más formákban (programokban, grafikákban, videókban) nyitott vagy titkosított formában.

- Fórum: Ez a legelterjedtebb kommunikációs forma. A fórum moderátora vitát vagy megbeszélést szervez, kérdésekkel, értesítésekkel, új érdekes információkkal ösztönözve azt. A fórumok szoftvere lehetővé teszi különféle méretű fájlok csatolását. Több fórumot egyesíthetünk egy nagyobb egységbe.

- Chat: Az internetezők valós idejű kommunikációjának eszköze, amely lehetőséget nyújt az emberek azonnali kapcsolatfelvételére az interneten keresztül. Többféle chat létezik: szöveges, hangos, audio-, videochat. A legelterjedtebb a szöveges chat. A hangos chat lehetővé teszi a hang segítségével történő kommunikációt, ami a távoktatás során fontos szempont.

Videokonferencia - ez egy valós idejű konferencia az online térben. Egy meghatározott napon és időpontban zajlik. A videokonferencia minőségi lebonyolításához szükséges a megfelelő előkészületek megtétele: programok létrehozása, időben történő tájékoztatás a webhelyen és a listán történő kiküldés. A videokonferencia az egyik modern kommunikációs mód, amely lehetővé teszi a "távoli csoportokban" történő foglalkozások megtartását, amikor a gyermekek és a nevelő egy távolságra vannak egymástól. Tehát a megbeszélések valós időben zajlanak. A nevelő és a gyerekek láthatják egymást (F. Lassú Zsuzsanna é.n.).

Blog - ez egy olyan kommunikációs forma, amely hasonlít egy fórumhoz, ahol az egyén vagy egy csoport jogosultsága a publikálásra. Például az író közzétesz egy bejegyzést a blogjában, és lehetőséget ad másoknak az olvasásra és a hozzászólásokra a közzétett anyaggal kapcsolatban.

A Telegram és a Viber közösségi hálózatok lehetővé teszik zárt és nyílt csatornák, csoportok, csevegések, témák, feladatok, problémák, információk megvitatását. A legelterjedtebb gyakorlat az, hogy az oktatási intézmények szülői csoportot hoznak létre a Viberen, és tanácsokat adnak az oktatási munka végzéséhez.

Fontos az is, hogy tanácsadást és pszichológiai segítséget nyújtsunk a szülőknek, és beszélgetéseket folytassunk a gyerekek szüleivel, amit a pedagógusok biztosíthatnak egyéni telefonos konzultációk formájában vagy online erőforrások segítségével (mobilalkalmazások, e-mail stb.). Szükség esetén csoportos online konzultációkat is biztosíthatnak az óvodások szüleinek az intézmény online erőforrásain keresztül (Miller és mtsai,2006)

Pedagógiai ajánlások a kis gyermeknevelési intézmények és a család közötti együttműködés javítására az óvodások nevelésében.

Család és óvodai intézmény - két nevelési jelenség, amelyek mindegyike sajátos társadalmi tapasztalatot nyújt a gyermeknek, azonban csak együttműködve teremtik meg az optimális feltételeket a kisember beilleszkedéséhez a nagyvilágba. Ahhoz, hogy a pedagógusok és a szülők hatékonyan együtt tudjanak működni, az óvodai intézménynek bizonyos feltételeket kell teremtenie.

Először is, az óvodai intézménynek teljesen nyitottnak kell lennie a család számára mind információs, mind pedig a család részvételének szempontjából az oktatási folyamatban. A szülőknek tisztában kell lenniük az óvodai intézmény oktatási szolgáltatásainak meglétével, a gyermek csoportban való tartózkodásának feltételeivel, valamint a kisgyermek nevelési programjának sajátosságaival (Kovács- Bakosi, 2004).

Másodszor, az óvodai dolgozóknak képesnek kell lenniük megérteni a szülők igényeit, a gyermek családi körülményeit és egyedi jellemzőit, valamint létre kell hozniuk az ilyen információ megszerzésének feltételeit (Walker, J. M., Wilkins, A. S., Dallaire, J. R., et al. (2005)).

Az interakció és együttműködés elvei csak akkor bizonyulnak valóságosnak, ha az óvodai intézmény lemond a monológáról, a szülők irányításának szokásáról, és inkább a párbeszédet részesíti előnyben, amely figyelembe veszi a különböző családtagok tapasztalatát, nézeteit és gondolatait az egyes kérdésekről. Az óvodai intézmény munkájának megszokott formáinak és eszközeinek demokratizálódnia kell, közelebb kell kerülnie a szülőkhöz, és jogot kell adnia nekik a véleménynyilvánításra. Ezért az optimális, jól működő együttműködés jeleinek az óvodai intézmény és a család között a következők lehetnek:

- a szülők részvétele az óvodai intézmény, a gyermekcsoport életében;*
- pozitív kapcsolatok kialakítása a szülők és az óvodapedagógus között;*
- a gyerekek vágya az óvodai intézmény, a saját csoportjuk látogatására.*

Az a törekvés, hogy javítsuk a szülőkkel való együttműködést, azt jelenti, hogy szükség esetén változtatásokat hozunk, amelyek gazdagítják a munka tartalmát és formáit, javítják különböző mutatóit, és ezt a munkát célszerűbbé, modernebb és rugalmasabbá teszik. A fejlesztési folyamat hosszú és folyamatos. Az óvodapedagógusoknak ismerniük kell a sikeres kommunikáció szabályait a szülőkkel (F. Lassú Zsuzsanna é.n.).

A szülőkkel való együttműködés hatékonyságának növelése érdekében az óvodapedagógusoknak alkalmazniuk kell:

- motivációt, amely ösztönzi a szülőket az óvodapedagógusokkal való pozitív eredményes együttműködésre és aktív részvételre a csoport életében, valamint az nyitottságra, bizalomra és toleranciára való törekvésre a kapcsolatokban;*

- különböző módszereket a szülők tájékoztatására: szóbeli kommunikáció, a gyermek tevékenységének bemutatása és kommentálása, esztétikus standok, amelyek érdekes információkat tartalmaznak a szülők számára, videofelvételek megtekintése a csoport életének különböző részeiről;
- magas értékelését a szülők hozzájárulásának a gyermekek csoportjában való életének biztosításához;
- pedagógiai reflexiót, amely magában foglalja az óvodai intézménybe való szülői részvétel benyomásainak megosztását, az óvodapedagógus küldetésének újragondolását, a gyermekre nézve nem tárgyként, hanem nevelési alanyként való megközelítését.

A pedagógiai tapasztalat azt mutatja, hogy a szülőkkel való munka során kerülni kell a kész értékelő ítéleteket a nevelésről, és segíteni kell nekik abban, hogy saját gyermeküket személyesen megfigyeljék, új tulajdonságokat és vonásokat fedezzenek fel (Bujdosóné,2015).

Az óvodapedagógusok kapcsolatai a szülőkkel folyamatosaknak kell lenniük, és nem csak rendkívüli esetek vagy büntetési igények miatt, hanem a pedagógus törekvése miatt, hogy minél többet megtudjon a gyermekről, tanácsot adjon nevelésével és oktatásával kapcsolatban, akár dicséretet is mondjon a szülőknek a gyermekükért, és gondolkodjon a nevelési kilátásokon. A speciális nevelési munkát azokkal a családokkal végezzük, akiknek gondot okoz a gyermeknevelés. A pedagógiai tehetetlenségű családokkal való munka elsősorban a pszichológiai-pedagógiai szintjük emelésére irányul. E célból bevonják őket a pedagógiai folyamatos képzés rendszerébe, konzultációkat szerveznek különféle gyermeknevelési kérdésekről a családban. (Walker és mtsai, 2005)

A pedagógiai passzív családokkal általában egyéni munkát végeznek, hogy megértessék velük a viselkedésük hibáját, felébresszék a gyermeknevelésért való felelősség érzését, felismerjék a szükségességet a családi kapcsolatok átstrukturálására, saját bűneiket és hibáikat, vágyukat a családi rendszer gyökeres átalakítására. A pedagógusok meggyőzik azokat a szülőket, akiket elnyel az üzleti tevékenység, hogy az ilyen nevelési stílus a gyermeket magányossá, érzelmi instabilitássá, függővé teszi. Az ilyen gyerekeknek és felnőtteknek is nehézségeik lesznek. A gyermeknek inkább érzelmi kapcsolatot kell kialakítania szüleivel, az ő közvetlen részvételük a gyermek életében fontosabb, mint a gépjármű, a biztonság és a szolgáló. A gyerekeknek azt kell érezniük, hogy a számukra a szülőknek legalább olyan fontosak, mint a munka vagy a anyagi biztonság (Bujdosóné,2015).

Ezért az óvodapedagógusok és a szülők közötti optimális együttműködési forma a dialógusnak tekinthető, amely magában foglalja: az óvodai és a családi nevelési erőfeszítések összehangolását a gyermek javára; képességet a saját álláspont és a gyermek érdekeinek képviselésére; a gyerekek egyéni jellemzőinek felismerését.

Az óvodapedagógusoknak a családi nevelés minden oldalát a gyermek sokoldalú fejlődése felé kell irányítaniuk, segíteniük kell a szülőket a nevelési módszerek és technikák kiválasztásában, pozitív

hozzáállást kell kialakítaniuk a gyermekneveléshez, ösztönözniük kell a szülőket a pedagógiai önképzésre, be kell vonniuk őket az oktatási-nevelési tevékenységbe; szükség esetén ki kell javítaniuk a nevelési pillanatokat (Gerő,2015).

III. A KUTATÁS ANYAGA ÉS MÓDSZEREI

A kutatás Beregszászi óvodákban zajlott, ahol állami, magán és egyházi fenntartású intézmények is képviseltették magukat. A nevelési partnerség a gyermek harmonikus fejlődésének alapfeltétele, hiszen az óvodai nevelés és a családi nevelés csak együttműködésben lehet eredményes. A kapcsolattartás minősége közvetlen hatással van a gyermek biztonságérzetére, szociális beilleszkedésére, valamint a szülők óvodával szembeni bizalmára.

3.1 A kutatás célja

A kutatás célja, hogy feltérképezze az óvodai intézmények és a szülők közötti kommunikáció jelenlegi helyzetét. Különös figyelmet fordítottam a kapcsolattartás gyakoriságára, a használt kommunikációs csatornák típusaira, valamint a szülők elégedettségére és elvárásaira. Emellett a kutatás célul tűztem ki annak vizsgálatát is, hogy a szülők milyen jellegű információkat tartanak a legfontosabbnak gyermekük óvodai életével kapcsolatban, és milyen irányú fejlesztési igényeket fogalmaznak meg a jövőbeni kommunikációs lehetőségekkel kapcsolatban.

3.2 Kutatási kérdések

1. Milyen csatornákon keresztül valósul meg leggyakrabban az óvoda és a szülők közötti kommunikáció?
2. Milyen gyakorisággal kapnak a szülők tájékoztatást gyermekük óvodai életéről?
3. Mennyire elégedettek a szülők az óvodával való kommunikáció minőségével?
4. Milyen információk a legfontosabbak a szülők számára az óvodai tájékoztatás során?
5. Milyen új kapcsolattartási formákat tartanak hasznosnak a szülők a jövőben?
6. Van-e megfogalmazott igény a kommunikáció fejlesztésére, és ha igen, milyen irányban?

3.3 Hipotézisek

Feltételezzük, hogy:

H1: A szülők többsége hetente kap tájékoztatást az óvodától.

H2: Az online platformok (pl. Facebook-csoport) jelentős szerepet játszanak a szülő-óvoda kommunikációban.

H3: A szülők legfontosabb információforrásként a gyermekük fejlődéséről szóló tájékoztatást értékelik.

H4: A szülők elégedettsége összefügg a kommunikáció gyakoriságával és személyességével.

H5: A szülők nyitottak az új kommunikációs formákhoz, például az egyéni konzultációk és a digitális megoldások bevezetésére.

3.4 A kutatás helyszínei

A kutatás Beregszászi óvodákban zajlott, ahol állami, magán és egyházi fenntartású intézmények is képviseltették magukat. A pontos intézménynév a kutatás anonimitása szempontja miatt nem került nyilvánosságra. A válaszadás online kérdőív formájában történt.

3.5 A kutatás módszerei

A kutatás során kvantitatív módszert alkalmaztam, amelynek középpontjában egy önkitöltős, online formában elérhető kérdőív állt. A kérdőív fő témakörei:

1. Demográfiai adatok (pl. gyermek életkora, óvoda típusa)
2. Kapcsolattartási csatornák (formák, gyakoriság)
3. Kommunikáció minősége és a szülők elégedettsége
4. Fejlesztési javaslatok és nyitott kérdések

Az adatfeldolgozás módja:

Az összegyűjtött adatokat leíró statisztikai módszerekkel (gyakorisági eloszlás, százalékos arányok) elemeztem, hogy világosan bemutatható legyen a szülői tapasztalatok és vélemények

eloszlása. Az elemzés során különös figyelmet fordítottam a hipotézisek alátámasztására vagy cáfolatára.

3.6 Eredmények

A kutatásom egyik alapkérdése az volt, hogy milyen csatornákon keresztül valósul meg leggyakrabban az óvoda és a szülők közötti kommunikáció. A válaszadók közül legtöbben az online platformokat (pl. zárt Facebook-csoport) jelölték meg ezt követte a személyes beszélgetés majd a telefonos kommunikáció.

Az e-mail és az írásos tájékoztatók jelentősen kisebb arányban szerepeltek, illetve nem szerepel kiemelten az összegzésben.

Fontos megemlíteni, hogy az online platformok használhatósága nagymértékben függ a szülők digitális kompetenciájától. A visszajelzések alapján azok a szülők, akik magabiztosan kezelik az internetes felületeket, aktívabban részt vesznek az óvodai kommunikációban. Ezért javasolt lenne az online platformok használatát segítő tájékoztatók vagy oktatóvideók biztosítása is. Ez az eredmény megerősíti a második hipotézist, miszerint az online platformok jelentős szerepet játszanak a kommunikációban. Emellett az is megállapítható, hogy a személyes kapcsolat fontossága még mindig jelentős tényező az óvodai kapcsolattartásban.

A tájékoztatás gyakorisága

A válaszadók többsége hetente kap tájékoztatást az óvodától, ezt követi a havi és a napi tájékoztatás. Mindössze 10% jelölte meg, hogy ritkábban kapnak információt. Ez a megoszlás alátámasztja az első hipotézist, mely szerint a szülők többsége hetente kap információt az intézménytől.

A heti tájékoztatás tehát általános gyakorlatnak tekinthető, de a napi rendszerességgel való információáramlás aránya alacsony. Ebből következően van lehetőség a kommunikáció gyakoriságának további fejlesztésére, különösen azokban az esetekben, ahol gyermekfejlődési problémák vagy egyéni szülői kérdések merülnek fel. A gyakoriság mellett a tájékoztatás tartalmának relevanciája is lényeges tényező. A válaszadók közül többen jelezték, hogy a heti tájékoztatás ellenére néha hiányzik az információ a gyermek egyéni fejlődéséről. Ez arra utal, hogy nem csupán a rendszeresség, hanem a tartalom személyre szabottsága is kulcsfontosságú.

A kommunikációval való elégedettség

A szülők kommunikációval való elégedettségét egy 1-től 5-ig terjedő skálán értékelték. A válaszok szerint:

- 25% teljesen elégedett (5-ös),
- 35% inkább elégedett (4-es),
- 25% közepesen elégedett (3-as),
- 10% kevésbé elégedett (2-es),
- 5% egyáltalán nem elégedett (1-es).

A pozitív értékelések összesítve 60%-ot tesznek ki, ami általános elégedettséget mutat, viszont a 40% aránya azt jelzi, hogy szükség van a fejlesztésre.

Ez az eredmény részben megerősíti a negyedik hipotézist, ami az elégedettség összefügg a kommunikáció rendszerességével és személyességével.

Mivel a személyes beszélgetés és az online platform a leggyakrabban használt csatorna, és ezekhez mérhetően pozitív elégedettségi szint tartozik, feltételezhetjük, hogy ezek a formák hatékonyak a szülői bizalom erősítésében.

A kevésbé elégedett válaszadók visszajelzései szerint gyakran előfordul, hogy kérdéseikre késve vagy egyáltalán nem kapnak választ. Emellett többen hiányolták a kétirányú kommunikáció lehetőségét, például az online platformokon. Ezek a tényezők jelentős mértékben befolyásolják a szülői bizalom alakulását.

A szülők számára legfontosabb információk

A szülők kiemelkedő arányban jelölték meg legfontosabb információként:

- Gyermek fejlődése: 80%
- Óvodai programok, események: 70%
- Egészségügyi és higiéniai tájékoztatás: 50%
- Pedagógiai módszerek, nevelési elvek: 40%

Ezek az eredmények megerősítik a harmadik hipotézist, miszerint a szülők a gyermekük fejlődéséről szóló információt tartják a legfontosabbnak. De ugyanakkor az is látszik, hogy az egészségügyi, higiéniai, valamint pedagógiai jellegű információk is számottevő érdeklődésre tartanak számot. Ez alapján érdemes lenne a tájékoztatás struktúráját ezek figyelembevételével bővíteni, célzottabb kommunikációs tartalommal.

Több szülő igényként fogalmazta meg, hogy a gyermek fejlődéséről szóló információk ne csak szöveges formában érkezzenek, hanem például fényképes dokumentációval, egyéni

fejlődési naplóval vagy rendszeres értékeléssel kiegészítve. Ezek a vizuális elemek segítenék az információ jobb megértését és értékelését.

Fejlesztési javaslatok és új igények

A szülők által javasolt új kapcsolattartási lehetőségek közül a legnépszerűbbek:

- Rendszeres szülői értekezletek
- Online platform (pl. mobilalkalmazás)
- Egyéni konzultáció pedagógusokkal

Ezek az adatok alátámasztják az ötödik hipotézist, miszerint a szülők nyitottak az új kommunikációs formákra, különösen a digitális megoldások és az egyéni konzultációk irányába. A rendszeres, strukturált szülői értekezletek igénye is megerősíti, hogy a személyes találkozásra épülő kapcsolattartási formák továbbra is fontosak.

A mobilalkalmazások közül a szülők körében népszerű lehetne egy egyszerű felületű, értesítéseket küldő applikáció, amelyben naptár, fényképek és egyéni megjegyzések is helyet kapnának. Az egyéni konzultációkat célszerű lenne havi rendszerességgel megszervezni, előre egyeztetett időpontokban, akár online formában is.

Általános következtetések

A kapott válaszok jól tükrözik a szülők véleményét és tapasztalatait az óvodai kommunikáció jelenlegi állapotáról.

Összességében mondhatom, hogy:

- A kommunikációs csatornák közül az online platformok és a személyes beszélgetés dominálnak.
- A tájékoztatás heti gyakorisága jellemző, de az igény a gyakoribb és célzottabb kommunikációra jelen van.

ÖSSZEFOGLALÁS

A dolgozat célja az volt, hogy feltérképezze az óvodák és a szülők közötti kommunikáció jelenlegi helyzetét, kiemelve annak csatornáit, gyakoriságát, minőségét és a szülők jövőbeli fejlesztési igényeit. A vizsgálatot 55 szülőből álló mintán végeztük el egy kérdőíves felmérésen keresztül, amelyet a különböző típusú (állami, magán, egyházi) beregszászi óvodákban végeztünk.

A jövőre nézve a válaszadók nyitottak a kommunikáció új formáira, különösen az egyéni konzultációkra és a könnyen használható mobilalkalmazásokra, amelyek strukturáltabb, személyre szabottabb kommunikációt biztosíthatnak.

A kutatás alapján a következő következtetések vonhatók le a hipotézisekről:

H1: A szülők többsége hetente kap tájékoztatást az óvodától.

Ez a hipotézis igazolást nyert.

A kutatásban részt vevő szülők 45%-a jelezte, hogy hetente kap tájékoztatást az óvodától. Ez a leggyakoribb válasz volt a kommunikáció gyakoriságát illetően, és mivel ez az arány meghaladja a többi válaszopcióét (naponta – 15%, havonta – 30%, ritkábban – 10%), kijelenthető, hogy a szülők többsége valóban heti rendszerességgel kap információt. Ez megerősíti azt a feltételezést, hogy az óvodák törekszenek rendszeres kommunikációra, és a heti tájékoztatás a legelterjedtebb forma.

H2: Az online platformok (pl. Facebook-csoport) jelentős szerepet játszanak a szülő-óvoda kommunikációban.

Ez a hipotézis szintén megerősítést nyert.

A felmérés szerint az online platformokat – mint például a Facebook-csoportokat – a válaszadók 45%-a nevezte meg leggyakoribb kommunikációs csatornaként. Ez a legmagasabb arány a felsorolt lehetőségek között (személyes beszélgetés – 35%, telefon – 15%, e-mail – 5%), ami világosan mutatja, hogy a digitális felületek jelentős szerepet játszanak az információközlésben. Az összegzés is kiemeli, hogy ezek a megoldások hasznosak, és fejlesztésük indokolt lehet.

H3: A szülők legfontosabb információforrásként a gyermekük fejlődéséről szóló tájékoztatást értékelik.

Ez a hipotézis egyértelműen igazolódott.

A kérdőív egyik pontja arra irányult, hogy a szülők mely információkat tartják a legfontosabbnak. A válaszadók 80%-a jelölte meg a gyermek fejlődéséről szóló tájékoztatást elsődleges forrásként, ami toronymagasan megelőzi az óvodai programokat (70%), az egészségügyi tájékoztatást (50%) és a pedagógiai módszereket (40%). Ez azt jelzi, hogy a szülők számára gyermekük fejlődésének nyomon követése kiemelten fontos, és ezt tekintik a kapcsolattartás egyik legértékesebb elemének.

H4: A szülők elégedettsége összefügg a kommunikáció gyakoriságával és személyességével.

Ez a hipotézis részben igazolható.

A kérdőív nem tartalmaz közvetlen korreláció- vagy regresszióanalízist, amely statisztikailag bizonyítaná az összefüggést a kommunikáció gyakorisága és a szülői elégedettség között. Ugyanakkor az elégedettségi értékelések (1-től 5-ig) alapján a válaszadók többsége (60%) a 4-es vagy 5-ös értéket választotta. Az összegzés megállapítása szerint „a szülők többsége elégedett a kapcsolattartással, de van igény gyakoribb és részletesebb tájékoztatásra”, ami közvetett módon utal arra, hogy a személyesebb és rendszeresebb kommunikáció pozitív hatással van az elégedettségre. Tehát a hipotézis megalapozottnak tűnik, de pontos megerősítéséhez további elemzés szükséges.

H5: A szülők nyitottak az új kommunikációs formákhoz, például az egyéni konzultációk és a digitális megoldások bevezetésére.

Ez a hipotézis szintén alátámasztható.

A szülők javaslatai között több új kommunikációs forma is jelentős támogatottságot kapott:

- Egyéni konzultációs lehetőség: 55%
- Online platformok (pl. zárt Facebook-csoport, mobilapp): 60%
- Rendszeres szülői értekezletek: 65%

Ezek az adatok egyértelműen mutatják, hogy a szülők nyitottak a modernebb, személyre szabottabb és technológiailag fejlettebb megoldásokra, melyek javíthatják az együttműködést és az információáramlást az óvoda és a család között

Általánosságban a kutatás megerősítette a korábban megfogalmazott hipotéziseket, és azt jelezte, hogy a szülők hajlandóak aktív partnerek lenni az óvodai nevelési folyamatban, feltéve, hogy megfelelő, modern és átlátható kommunikációs keretrendszer áll rendelkezésre. Az eredmények hasznos kiindulópontként szolgálhatnak az óvodai kommunikáció tudatos és céltudatos fejlesztéséhez.

РЕЗЮМЕ

Мета дипломної роботи полягала в тому, щоб скласти карту поточної ситуації спілкування між дитячими садками та батьками, висвітливши його канали, частоту, якість та потреби батьків щодо можливостей майбутнього розвитку. Дослідження проводилося на вибірці з 55 батьків за допомогою анкетного опитування, проведеного в різних типах дитячих садків (державних, приватних, церковних) Берегова.

Заглядаючи вперед, респонденти відкриті до нових форм спілкування, особливо до індивідуальних консультацій і простих у використанні мобільних додатків, які можуть забезпечити більш структуроване, персоналізоване спілкування.

На основі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки щодо гіпотез:

Г1: Більшість батьків отримують щотижневу інформацію від дитячого садка.

Ця гіпотеза підтвердилася.

45% батьків, які взяли участь у дослідженні, зазначили, що отримують щотижневу інформацію з дитячого садка. Це була найчастіша відповідь за частотою комунікації, і оскільки цей відсоток перевищує інші варіанти відповідей (щодня - 15%, щомісяця - 30%, рідше - 10%), можна стверджувати, що більшість батьків справді отримують інформацію щотижня. Це підтверджує гіпотезу про те, що дитячі садки прагнуть до регулярної комунікації і що щотижнєве інформування є найпоширенішою формою.

Г2: Онлайн-платформи (наприклад, група у Facebook) відіграють важливу роль у спілкуванні батьків і дітей.

Ця гіпотеза також підтвердилася.

Згідно з опитуванням, 45% респондентів назвали онлайн-платформи, такі як групи у Facebook, найчастішим каналом комунікації. Це найвищий показник серед усіх перелічених варіантів (особиста зустріч - 35%, телефон - 15%, електронна пошта - 5%), що чітко свідчить про те, що цифрові платформи відіграють значну роль у передачі інформації. У резюме також підкреслюється, що ці рішення є корисними і що їхній розвиток може бути виправданим.

Г3: Батьки цінують інформацію про розвиток своєї дитини як найважливіше джерело інформації.

Ця гіпотеза чітко підтверджується.

В одному з пунктів анкети батькам було запропоновано відповісти, яку інформацію вони вважають найважливішою. 80% респондентів визначили інформацію про розвиток

своїї дитини як першочергове джерело інформації, випередивши дошкільні програми (70%), інформацію про здоров'я (50%) та освітні методи (40%). Це свідчить про те, що батьки вважають моніторинг розвитку своєї дитини надзвичайно важливим та одним із найцінніших елементів комунікації.

Г4: Задоволеність батьків пов'язана з частотою та особистісним характером спілкування.

Ця гіпотеза частково підтверджується.

Опитувальник не містить прямого кореляційного або регресійного аналізу, який би статистично підтвердив зв'язок між частотою спілкування та задоволеністю батьків. Однак, виходячи з оцінок задоволеності (від 1 до 5), більшість респондентів (60%) обрали оцінку 4 або 5. Узагальнення показало, що «більшість батьків задоволені спілкуванням, але є потреба в більш частому та детальному інформуванні», що опосередковано свідчить про те, що більш особисте та регулярне спілкування має позитивний вплив на задоволеність. Отже, гіпотеза видається правдоподібною, але для її точного підтвердження потрібен подальший аналіз.

Г5: Батьки відкриті до нових форм комунікації, таких як індивідуальні консультації та цифрові рішення.

Ця гіпотеза також підтверджується.

Серед пропозицій, висловлених батьками, значну підтримку отримали кілька нових форм комунікації:

- Індивідуальні консультації: 55%.
- Онлайн-платформи (наприклад, закрита група у Facebook, мобільний додаток): 60%.
- Регулярні зустрічі з батьками: 65%

Ці дані чітко показують, що батьки відкриті до більш сучасних, персоналізованих і технологічно просунутих рішень, які можуть покращити співпрацю та потік інформації між дитячим садком і сім'єю

Загалом дослідження підтвердило сформульовані раніше гіпотези та вказало на бажання батьків бути активними партнерами в дошкільному освітньому процесі за умов наявності відповідних, сучасних та прозорих комунікаційних рамок. Отримані результати можуть послужити корисною відправною точкою для свідомого і цілеспрямованого розвитку спілкування в дитячому садку.

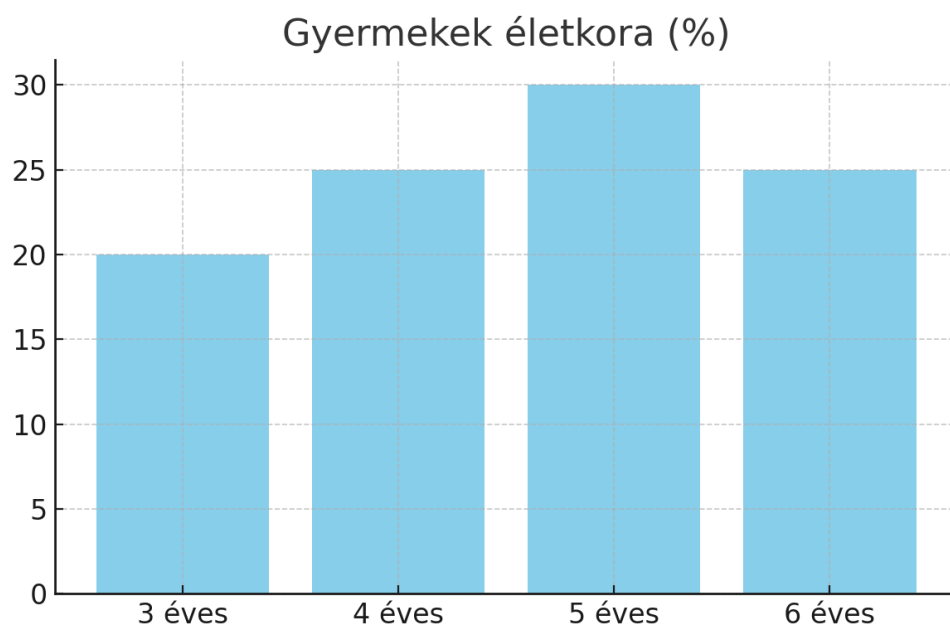
HIVATKOZOTT IRODALOM

- Bernáth László-Révész György (2000): A pszichológia alapjai. Tertia Kiadó, Budapest.
- Bujdosóné dr. Papp Andrea (2015): Óvodapedagógiai módszertani kézikönyv. Debreceni Egyetem. Debrecen.
- Daniel Siegel-Tina Bryson(2024): Я поруч. Як залученість у життя дитини впливає на її особистість
- Dr. Bakonyi Anna (é.n.): A pedagógus és a szülő együttműködése az óvodai nevelésben**
- F. Lassú Zsuzsanna (é.n.): Család és óvoda kapcsolatának fejlesztési lehetőségei**
- Gerő Zsuzsa (é.n.): Érzelem, fantázia, gondolkodás óvodáskorban, Flaccus Kiadó 2015
- Kollár Katalin-Szabó Éva (2004): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Budapest.
- Kovács György - Bakosi Éva (2004): Óvodapedagógia. Debrecen.
- Maksymenko Sergey (Максименко С.Д.) (2004): Загальна психологія. центр навчальної літератури. Київ N.
- Miller, A. L., Seifer, R., Stroud, L. R., et al. (2006). Parenting Practices in Preschool Lead to Gender Differences in School Performance in Fifth Grade. The Journal of Educational Psychology, 98(1), 95-102
- Nevelés országos alapprogramja (2020)**
- Pavelkiv Roman (Павелків Р. В.) (2013): Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу. Центр учбової літератури. Київ.
- Walker, J. M., Wilkins, A. S., Dallaire, J. R., et al. (2005). Parental Involvement: The Role of Parents and Educators in Children's Educational Success. The Journal of Educational Research, 98(4), 230-240.

MELLÉKLETEK

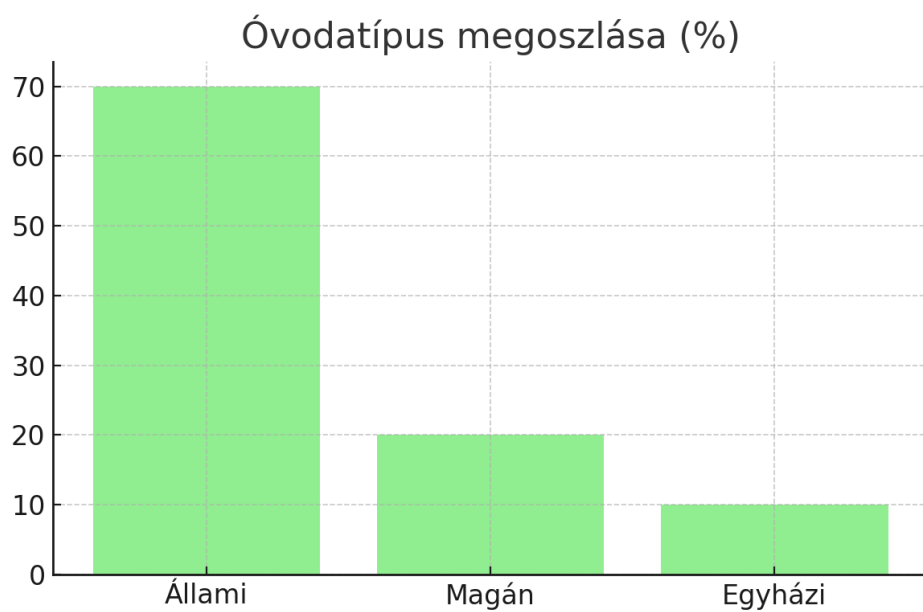
Melléklet № 1

Gyermekek életkora

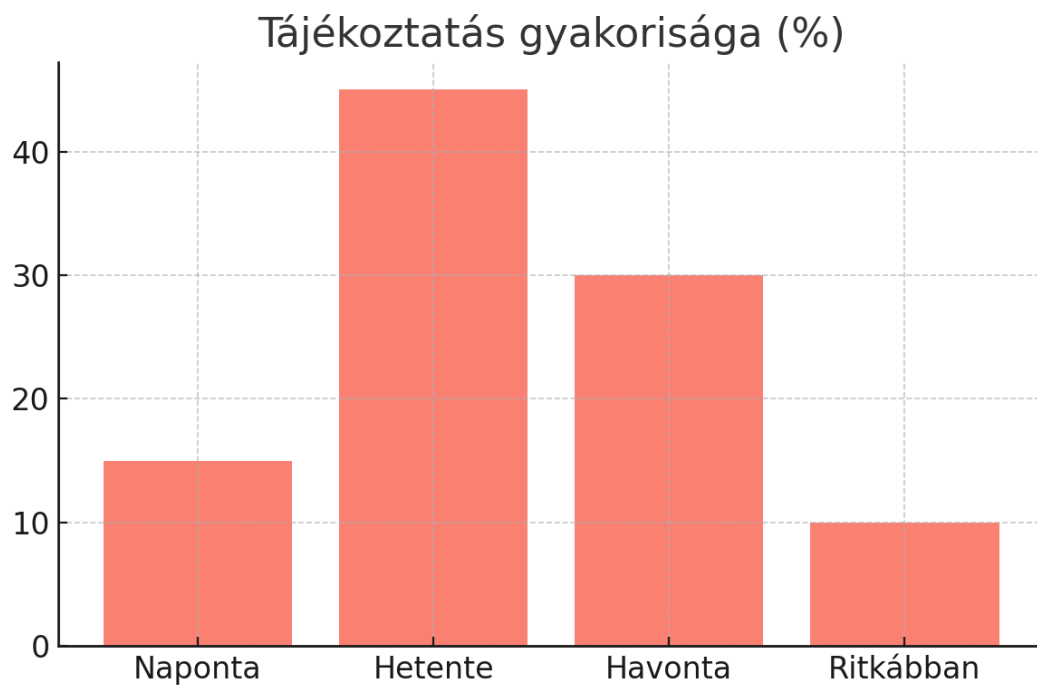
Forrás: Saját kutatás

Óvodatípus megoszlása

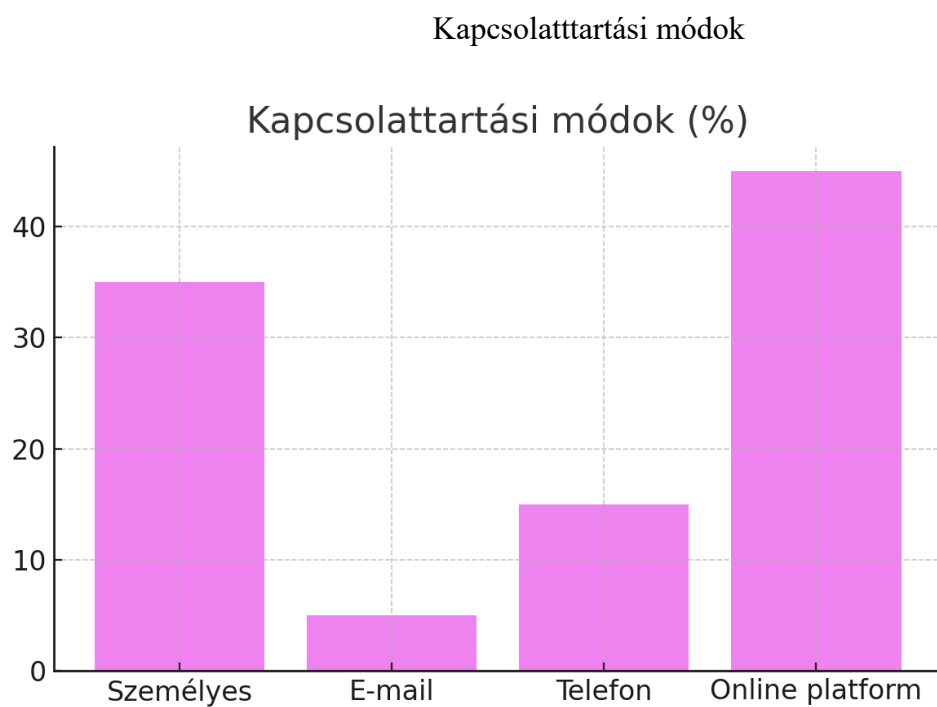

Forrás: Saját kutatás

Tájékoztatás gyakorisága

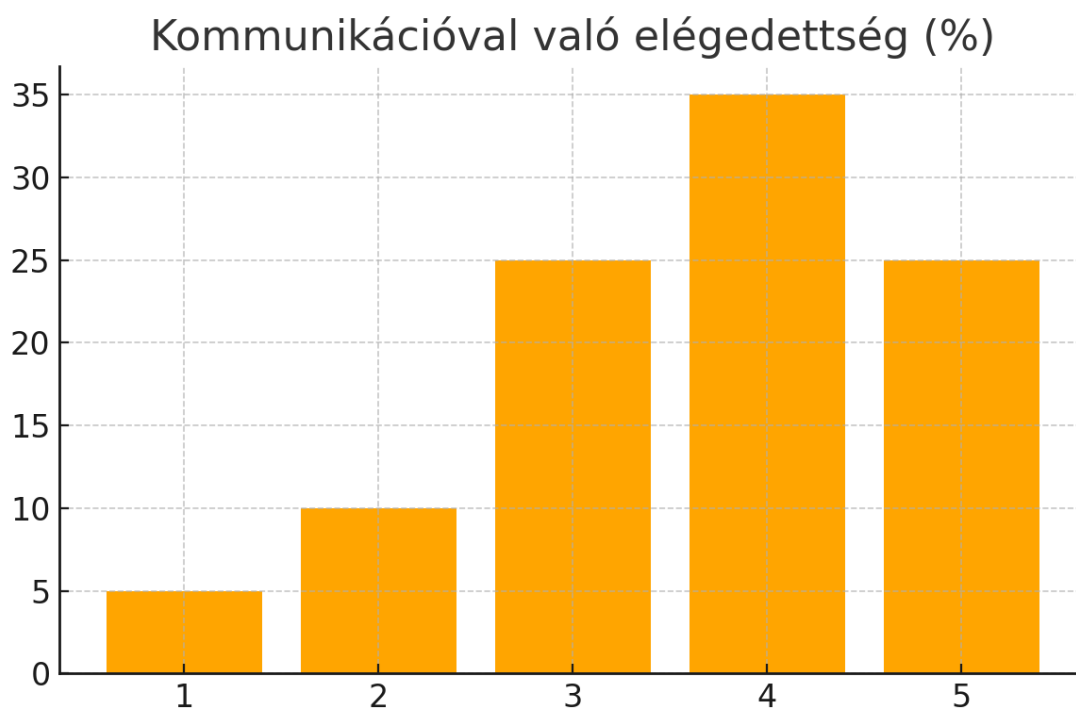

Forrás: Saját kutatás

Forrás: Saját kutatás

Kommunikációval való elégedettség

Forrás: Saját kutatás

Звіт подібності

метадані

Назва організації

Hungarian College of Higher Education Ferenc Rakoczi II Transcarpathian

Заголовок

Viktoria Koszűcs

Науковий керівник / Експерт

Автор Ілдіко Гребя

підрозділ

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

0.00%

0.00%

КП 1

2.20%

2.20%

КЦ

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

9052

Кількість слів

73609

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв	Б	0
Інтервали	A→	0
Мікропробіли	␣	0
Білі знаки	Б	0
Парафрази (SmartMarks)	a	0

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
з домашньої бази даних (0.00 %)		
ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
з програми обміну базами даних (0.00 %)		
ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
з Інтернету (0.00 %)		